

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiminister
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Meie: 14.01.2026 2-5/7_2026

Arvamus karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu kohta

Austatud minister Pakosta

Olete esitanud Eelnõude infosüsteemi kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks karistusseadustiku (KarS) ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu.

Rõõmustan, et pärast aastaid kestnud raamotsuse 2008/913/JSK rikkumist, vastavasisulisi üleskutseid ja ettepanekuid rahvusvaheliste ja Eesti organisatsioonide poolt on Justiits- ja Digiministeerium asunud Eesti vaenukõne regulatsiooni kaasajastama. Arvestades, kui oluline antud teema on üllatab mind kitsas ring, kellele kauaoodatud seaduseelnõu on saadetud.

Kaasatud organisatsioonidest puudub peale võrdõigusvoliniku ka Inimõiguste Keskus, kes on vaenukõne teemal aastaid teadlikkust tõstnud ning seiranud vaenukõne esinemist sotsiaalmeedia platvormidel. Samuti ei ole eelnõu adressaatide seas Puuetega Inimeste Koda, kelle poolt esindatud puuetega inimesi käesolev regulatsioon ometi otseselt puudutab.

Esitan ka sisulised märkused eelnõu kohta:

1) Puude tunnuse lisamine.

Toetan KarS-i § 151 lg 1 tunnuste loetelusse puude tunnuse lisamist. Eestil on veel palju arenguruumi jõudmaks puudevaenulikkuse ühiskondliku tunnistamise ja taunimiseni. Plaanitav muudatus aitab olukorra paranemisele ja puuetega inimeste kaitsele kindlasti kaasa.

2) Tunnuste eristamine

Eelnõuga viiakse Eesti karistusõigus kooskõlla Euroopa Liidu 2008. aasta raamotsusega nr 2008/913/JSK, muutes vaenu õhutamise rahvuse, rassi, nahavärvi, päritolu või usutunnistuse alusel **karistatavaks kuriteona**. Samas vaenu õhutamine soo, keele, puude, seksuaalse sättumuse, poliitiliste veendumuste või varalise või sotsiaalse seisundi tõttu on endiselt **väärtegu**.

Seletuskirjas puudub põhjendus, miks osade kaitstud tunnuste puhul peab seaduseandja vaenuõhutamist oluliselt vähem ühiskonnaohtlikuks, kui teiste tunnuste puhul. Siinkohal oleks kohane kas ühtlustamine või selge põhjendus.

3) Tunnuste lisamine

KarS-i § 151 lg 1 avamisel tuleks kaaluda, kas mõni oluline tunnus on praegusest loetelust välja jäänud.

Vanus on tunnus, mis on kaitstud tunnuste hulgas võrdse kohtlemise seaduses § 1 lg 1 ning millega identifitseerivad end kõik inimesed. Vananeva elanikkonnaga riigi tuleviku vaates on vanuse tunnuse lisamine väga oluline. Nii uuringute kui võrdõigusvoliniku poole pöördumiste põhjal võib öelda, et vanuseline diskrimineerimine on Eestis levinud. See võib viidata ka vaenule, mida ei ole seni monitooritud.

Eestis läbiviidud vaenukõne monitooringud¹ ja uuringud² näitavad levinud vaenu transinimeste vastu. Seepärast teen ettepaneku lisada koosseisu **ka sooline eneseväljendus** ja **sooline identiteet**.

Lugupidamisega,
Christian Veske
Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik
/allkirjastatud digitaalselt/

¹ [Projekt SafeNet – Eesti Inimõiguste Keskus](#)

² [LGBTQI võrdsus Eestis 2022](#)